

Nowe stanowiska polskich *Cryptophagidae* (Coleoptera)*

New records of Polish *Cryptophagidae* (Coleoptera)

COLIN JOHNSON¹, LECH BOROWIEC², JAROSŁAW KANIA², MAREK WANAT²

¹ Manchester Museum, University of Manchester, Manchester M13 9PL, England

² Instytut Zoologiczny i Muzeum Przyrodnicze Uniwersytetu Wrocławskiego, ul. Sienkiewicza 21,
50-335 Wrocław

ABSTRACT. New records of 51 species of Polish *Cryptophagidae* are given. *Atomaria badia* ER. *A. bescidica* REITT., and *Ephistemus reitteri* CASEY are new to the Polish fauna.

Rodzina *Cryptophagidae* należy do najslabiej poznanych w Polsce. Większość doniesień pochodzi sprzed II Wojny Światowej, a nawet wręcz z XIX wieku. Tymczasem w nomenklaturze i taksonomii tej grupy zaszły w ostatnich latach istotne zmiany, wyjaśniono zawiłą synonimikę, dokonano rewizji lub redeskrypcji gatunków z plemienia *Atomariini* (JOHNSON, 1971, 1973, 1986, 1992a). Ponadto wg. Colina JOHNSON'a, zwłaszcza w rodzaju *Atomaria* STEPH., w starych zbiorach do 1/3 okazów jest błędnie oznaczonych, co pomniejsza znaczenie doniesień w starszych katalogach. Stan ten spowodował, że zdecydowaliśmy podać w tej notatce wszystkie stanowiska okazów z naszych zbiorów. Cechy diagnostyczne nowych dla Polski gatunków podane są w opracowaniu JOHNSON'a (1992b), natomiast dane o rozmieszczeniu i bionomii w atlasie rozmieszczenia *Cryptophagidae-Atomariinae* Wielkiej Brytanii i Irlandii (JOHNSON, 1993).

W pracy zastosowano następujące skróty dla nazwisk zbieraczy: LB – Lech BOROWIEC, JK – Jarosław KANIA, MW – Marek WANAT.

Telmatophilus brevicollis (AUBÉ)

– Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 2 VII 1981, 3 ok. (LB), 3 VII 1982, 2 ok., (LB), 17–27 VII 1991, 1 ok. (LB).

Niezbyt częsty gatunek, u nas notowany z 8, głównie południowych krain.

* Druk pracy w 35% sfinansowany przez Instytut Zoologiczny Uniw. Wrocławskiego.

Telmatophilus caricis (OLIVIER)

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 16 V 1981, 2 ok. (LB), 2 VII 1981, 2 ok. (LB), 17-27 VII 1991, 2 ok. (LB).
- Podlasie: Dolina Biebrzy, Szostaki, 20 VI 1978, 1 ok. (LB).
- Bieszczady: Ustrzyki Górne, 15 VII 1981, 1 ok. (LB).

Dość częsty gatunek, ale notowany tylko z 11 krain. Nowy dla Podlasia i Bieszczadów.

Telmatophilus shoenherrii (GYLLENHAL)

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 16 V 1981, 1 ok. (LB), 17-27 VII 1991, 1 ok. (LB).

Najrzadszy gatunek rodzaju, wykazywany tylko z trzech krain. Nowy dla Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej.

Telmatophilus typhae (FALLÉN)

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 14 V 1983, 2 ok. (LB).
- Pospolity gatunek, ale notowany tylko z 10 krain.

Pteryngium crenatum (FABRICIUS)

- Góry Świętokrzyskie: Rez. „Zamczysko”, 20 V 1982, 1 ok. (LB).

Bardzo rzadki gatunek, związany głównie z pierwotnymi lasami, notowany z 6 krain. Nowy dla Gór Świętokrzyskich.

Antherophagus nigricornis (FABRICIUS)

- Śląsk Dolny: Wrocław-Rędzin, 30 VI 1990, 1 ok. (LB).
- Bieszczady: Dolina Terebowca, 4 IX 1977, 1 ok. (LB).

Dość rzadki gatunek, znany z 10 krain. Nowy dla Bieszczadów.

Antherophagus pallens (FABRICIUS)

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 14 V 1983, 1 ok. (LB).
- Śląsk Dolny: Wrocław-Wojnow, VI 1990, 1 ok. (LB).
- Góry Świętokrzyskie: Grzegorzowice, 20 V 1983, 1 ok. (LB).
- Roztocze: Rez. „Święty Roch”, 19 VI 1990, 1 ok. (LB); Rez. „Czerkies”, 15 VI 1990, 1 ok., (LB); Józefów, 26 VI 1990, 1 ok. (LB); Biała Góra k. Tomaszowa Lubelskiego, 16 VI 1990, 1 ok. (LB).

Dość częsty gatunek, podawany z 14 krain. Nowy dla Gór Świętokrzyskich.

Atomaria (s. str.) *alpina* HEER

- Puszcza Białowieska: Białowieski P. N., 15–27 VI 1991, 3 ok. (LB); oddz. 399, 18 VI 1991, 2 ok. (JK); Rez. Krajobrazowy, 15–27 VI 1991, 3 ok. (LB).
- Góry Świętokrzyskie: Rez. „Zamczysko”, 18 V 1983, 6 ok. (LB).
- Roztocze: Roztoczański P. N., Rez. „Nart”, 24 IX 1987, 2 ok. (LB); Rez. „Czerkies”, 10 VI 1989, 1 ok. (LB); Rez. „Bukowa Góra”, 22–26 VI 1990, 1 ok. (LB).

Rzadki gatunek górski, notowany też z nizinnych lasów o pierwotnym charakterze, wykazywany z 6 krain. Nowy dla Puszczy Białowieskiej, Gór Świętokrzyskich i Roztocza.

Atomaria (s. str.) *badia* ERICHSON

- Puszcza Białowieska: Rez. Krajobrazowy, 15–27 VI 1991, 1 ok. (LB).

Rozmieszczenie słabo poznane, gdyż gatunek ten nie był odróżniany od poprzedniego. W Europie wykazuje borealno-górski typ rozszedlenia, ale spotykany jest też w lasach o pierwotnym charakterze. Nowy dla fauny Polski.

Atomaria (s. str.) *bescidica* REITTER

- Puszcza Białowieska: Białowieski P. N., oddz. 399, 18 VI 1991, 1 ok. (JK).

Gatunek borealno-górski, wszędzie bardzo rzadki. W obecnych granicach Polski nie notowany. Stanowisko w Puszczy Białowieskiej ma wybitnie reliktowy charakter.

Atomaria (s. str.) *elongatula* (ERICHSON)

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Kalisz, 8 IX 1984, w pniu topoli, 1 ok. (MW).
- Śląsk Dolny: Rez. „Zwierzyniec”, 5 IV 1991, 1 ok., 1 VIII 1991, 9 ok. (LB); Wrocław-Wojnow, VI 1990, 2 ok. (LB); Muszkowice, 16 VI 1990, 1 ok. (LB).
- Wyżyna Małopolska: Konewka k. Piotrkowa Trybunalskiego, 19 VIII 1984, 1 ok. (MW).

Rozmieszczenie słabo poznane, gdyż gatunek ten uchodził za synonim *A. alpina* HEER. Z Polski pod tą nazwą wymieniano w ubiegłym wieku okazy z Dolnego Śląska, Pojezierza Mazurskiego, Niziny Sandomierskiej i ogólnikowo z byłych Prus i Galicji Zachodniej. Dane te są jednak niepewne, gdyż w XIX wieku nazwę *A. elongatula* stosowano zamiennie z *A. alpina*. Pewne stanowisko z Puszczy Białowieskiej podał JOHNSON (1978), co zostało przeoczone w „Katalogu Fauny Polski” (BURAKOWSKI i in., 1986). Nasze znaleziska potwierdzają występowanie tego gatunku w Polsce.

Atomaria (s. str.) *fmietarii* (FABRICIUS)

- Puszcza Białowieska: Polana Białowieska, 15-27 VI 1991, 1 ok. (LB).
Rzadki chrząszcz, notowany tylko z 7 krain. Nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Atomaria (s. str.) *impressa* ERICHSON

- Puszcza Białowieska: Białowiecki P. N., oddz. 399, 1 ok. (JK).
Bardzo rzadki gatunek, znany tylko z 6 krain. Nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Atomaria (s. str.) *linearis* STEPHENS

- Pobrzeże Bałtyku: Rewal, 18-25 1990, 4 ok. (LB).
- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Wielka Wieś k. Sieradza, 1 V 1983, 1 ok. (MW).
- Puszcza Białowieska: Białowieża, 11 VI 1983, 1 ok. (MW).
- Śląsk Dolny: Muszkowice, 16 VI 1990, 1 ok. (LB); Stary Górnik, 5 IV 1991, 2 ok. (LB); Wąwóz Myśluborski, 30 V 1992, 2 ok. (LB),
- Wyżyna Małopolska: Rez. „Skorocice” k. Wiślicy, 4 VI 1982, 2 ok. (MW); Chotel Czerwony k. Buska Zdroju, 20 VI 1984, 2 ok. (MW); Skotniki k. Pińczowa, 21 V 1983, 1 ok. (MW); Pińczów, 12 V 1991, 1 ok. (JK).
- Roztocze: Krasnobród, 16-25 VI 1990, 2 ok. (LB).
Jeden z najpospolitszych gatunków, uważany za szkodnika buraka, wykazywany z 19 krain.

Atomaria (s. str.) *nigrirostris* STEPHENS

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Łęczyca k. Płocka, 14 X 1978, 1 ok. (MW); Ruda Milicka, 25 VII- 8 VIII 1989, 1 ok. (LB).
- Śląsk Dolny: Miękinia k. Wrocławia, V 1982, 1 ok. (LB); Wrocław-Wojnów, 20 VIII 1989, 1 ok. (LB), VI 1990, 1 ok. (LB); Muszkowice, 16 VI 1990, 1 ok. (LB).
Dość pospolity gatunek, wykazywany z 8 krain pod nazwą *A. fuscicollis* MANN.

Atomaria (*Anchicera*) *analisis* ERICHSON

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Łęczyca k. Płocka, 14 X 1978, 1 ok. (MW).
- Śląsk Dolny: Muszkowice, 16 VI 1990, 2 ok. (LB); Wrocław-Wojnów, VI 1990, 1 ok. (LB), Kotowice k. Wrocławia, VI 1990, 1 ok. (LB); Stary Górnik, 5 IV 1991, 1 ok. (LB); Zimna Woda, 16 V 1992, 1 ok. (LB).
- Wyżyna Małopolska: Chotel Czerwony k. Buska Zdroju, 20 VII 1984, 2 ok. (MW).

- Góry Świętokrzyskie: Grzegorzowice k. Nowej Słupi, 17 VII 1984, 3 ok. (MW).
 - Wyżyna Lubelska: Tarnogóra, 28 VI 1990, 2 ok. (LB).
- Nieczęsty gatunek, wykazywany z 8 krain. Nowy dla Wyżyny Małopolskiej, Gór Świętokrzyskich i Wyżyny Lubelskiej.

Atomaria (Anchicera) apicalis ERICHSON

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 25 VII–8 VIII 1989, 3 ok. (LB).
 - Puszcza Białowieska: Białowieża, nad Narewką, 21 VII 1982, 1 ok. (MW), 13 VI 1983, 1 ok. (MW).
 - Wyżyna Małopolska: Łódź, Park Matejki, 31 V 1983, 1 ok. (MW); Rzepki k. Piotrkowa Trybunalskiego, 2 IV 1983, 1 ok. (MW); Inowłódz k. Piotrkowa Trybunalskiego, 24 V 1983, 1 ok. (MW).
- Pospolity gatunek, ale u nas znany tylko z 9 krain. Nowy dla Puszczy Białowieskiej i Wyżyny Małopolskiej.

Atomaria (Anchicera) atra (HERBST)

- Puszcza Białowieska: Polana Białowieska, 15–27 VI 1991, 1 ok. (LB); Rez. Krajobrazowy, 15–27 VI 1991, 1 ok. (LB).
 - Wyżyna Lubelska: Gródek k. Hrubieszowa, 30 IV 1984, 5 ok. (MW).
 - Roztocze: Biała Góra k. Tomaszowa Lubelskiego, 6 IX 1978, 1 ok. (MW).
- Dość częsty gatunek, notowany z 9 krain. Nowy dla Puszczy Białowieskiej i Wyżyny Lubelskiej.

Atomaria (Anchicera) atricapilla STEPHENS

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 3 VII 1982, 1 ok. (LB).
 - Puszcza Białowieska: Białowieża, Park Pałacowy, 13 VI 1983, 1 ok. (MW).
 - Śląsk Dolny: Mietków, 1 VII 1990, 2 ok. (LB); Wrocław-Wojnów, VI 1990, 4 ok. (LB); Rez. „Zwierzyniec” k. Oławy, 13 IV 1991, 1 ok. (LB).
 - Wyżyna Małopolska: Łódź, lotnisko, łęg, 3 IV 1982, 1 ok. (MW); Modlica k. Łodzi, 14 VII 1984, 1 ok. (MW); Rez. „Skorocice” k. Wiślicy, 4 VI 1982, 1 ok. (MW); Chotel Czerwony k. Buska Zdrój, 22 V 1983, 2 ok. (MW), 20 VII 1984, 6 ok. (MW); Rzepki k. Pabianic, 2 IV 1983, 1 ok. (MW); Inowłódz k. Piotrkowa Trybunalskiego, pastwisko, 19 VII 1983, 1 ok. (MW); Pińczów, 12 V 1991, 1 ok. (JK); Rez. „Skowronno” k. Pińczowa, 19 VII 1984, 5 ok. (MW).
 - Wyżyna Lubelska: Tarnogóra, 1 V 1984, 1 ok. (MW).
 - Roztocze: Hutki, 15 VI 1990, 1 ok. (LB); Krasnobród, 16–25 VI 1990, 1 ok. (LB).
- Pospolity gatunek, ale u nas znany tylko z 8 krain. Nowy dla Wyżyny Lubelskiej i Roztocza.

Atomaria (Anchicera) basalis ERICHSON

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 25 VII–8 VIII 1989, 5 ok. (LB).
 - Nizina Mazowiecka. Pyrzyce k. Płocka, 14 X 1978, 1 ok. (MW).
 - Puszcza Białowieska: Białowieża, łąki, 13 VI 1983, 1 ok. (MW); Polana Białowieska, 22 VII 1982, 1 ok. (LB).
 - Śląsk Dolny: Wrocław-Mokry Dwór, 15 IV 1990, 1 ok. (LB); Wrocław-Wojnów, VI 1990, 1 ok. (LB).
- Nieczęsty gatunek, wykazywany tylko z 5 krain. Nowy dla Niziny Mazowieckiej i Puszczy Białowieskiej.

Atomaria (Anchicera) clavigera GANGLBAUER

- Puszcza Białowieska: Białowieża, 20 VII 1982, 1 ok. (MW); Rez. Krajobrazowy, 15–27 VI 1991, 1 ok. (LB).
- Bardzo rzadki gatunek, notowany tylko z 4 krain. Nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Atomaria (Anchicera) fuscata SCHÖNHERR

- Pobrzeże Bałtyku: Rewal, 18–25 VII 1990, 1 ok. (LB); Dąbki k. Koszalina, 20–25 VIII 1991, 1 ok. (JK).
- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 2 VII 1981, 1 ok. (LB), 25 VII–8 VIII 1989, 2 ok. (LB), 10–15 VII 1990, 1 ok. (JK).
- Puszcza Białowieska: Polana Białowieska, 22 VII 1982, 1 ok. (LB); Białowieża, 24 VII 1982, 3 ok. (MW), 10 VI 1983, 1 ok. (MW), 12 VI 1983, 1 ok. (MW), 15 VI 1983, 1 ok. (MW), 15 VI 1991, 6 ok. (JK).
- Śląsk Dolny: Wrocław-Mokry Dwór, 27 VIII 1989, 1 ok. (LB); Wrocław-Wojnów, VI 1990, 1 ok. (LB); Chrzastawa Wielka k. Wrocławia, 1 V 1992, 1 ok. (LB); Muszkowice, 28 IV 1983, 1 ok. (LB).
- Wyżyna Małopolska: Łódź, lotnisko. łęg, 3 IV 1982, 2 ok. (MW); Łódź, Park Matejki, 31 V 1983, 1 ok. (MW); Chotel Czerwony k. Buska Zdroju, 6 VI 1984, 2 ok. (LB).
- Góry Świętokrzyskie: Rez. „Zamczysko”, 20 V 1982, 1 ok. (LB).
- Wyżyna Lubelska: Gródek k. Hrubieszowa, 30 IV 1984, 1 ok. (MW).
- Roztocze: Krasnobród, 16–25 VI 1990, 1 ok. (LB); Biała Góra k. Tomaszowa Lub., 24 VII 1978, 1 ok. (MW), 24 VIII 1982, 1 ok. (LB); Kąty II, 25 VIII 1982, 1 ok. (LB).

Jeden z najpospolitszych gatunków, ale notowany tylko z 9 krain. Nowy dla Puszczy Białowieskiej, Wyżyny Małopolskiej, Gór Świętokrzyskich i Wyżyny Lubelskiej.

Atomaria (Anchicera) gutta NEWMAN

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 25 VII – VIII 1989, 1 ok. (LB).

Nieczęsty gatunek, znany tylko z 4 krain. Nowy dla Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej.

Atomaria (Anchicera) lewisi REITTER

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Młogoszyn k. Płocka, pod korą wierzby, 17 VI 1982, 1 ok. (MW); Ruda Milicka, 25 VII – 8 VIII 1989, 5 ok. (LB), 10–15 VII 1990, 1 ok. (JK).
- Puszcza Białowieska: Białowieża, 28 VIII 1982, 1 ok. (MW), 15 VI 1983, 3 ok. (MW), 27 VI 1991, 1 ok. (JK).
- Śląsk Dolny: Wrocław-Wojnów, 24 IX 1989, 2 ok. (LB); Wzgórza Kiełczyńskie, 15 IX 1982, 1 ok. (LB).
- Wyżyna Małopolska: Chotel Czerwony k. Buska Zdroju, 5 VIII 1983, 1 ok. (LB); 20 VII 1986, 1 ok. (MW); Rez. „Grabowiec” k. Pińczowa, 1 VI 1982, 1 ok. (MW); Łódź, lotnisko, łęg, 3 IV 1982, 2 ok. (MW), 13 V 1982, 1 ok. (MW); Łódź-Górki Stare, 28 VIII 1983, 1 ok. (MW).
- Roztocze: Krasnobród, 16–25 VI 1990, 1 ok. (LB); Rez. „Czerkies”, 15 VI 1990, 1 ok. (LB).

Zawleczony do Anglii z Dalekiego Wschodu w 1938 roku. Obecnie stał się jednym z najpospolitszych europejskich gatunków, ale z Polski podany tylko z Wyżyny Małopolskiej.

Atomaria (Anchicera) mesomela (HERBST)

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ktery k. Młogoszyna, 17 VIII 1982, 1 ok. (MW).
- Puszcza Białowieska: Białowieża, 15 VI 1983, 1 ok. (MW).
- Śląsk Dolny: Dąbrowa Niemodlińska k. Opola, 23 IX 1975, 1 ok. (LB).
- Wyżyna Małopolska: Dłutów k. Pabianic, 29 VI 1980, 1 ok. (MW); Rez. „Żądłowice” k. Inowłódza, 6 IV 1983, 9 ok. (MW), 26 VI 1983, 2 ok. (MW); Teofilów k. Spały, 8 X 1983, Rzepki k. Pabianic, 2 IV 1983, 3 ok. (MW).

Dość pospolity gatunek, wykazywany z 9 krain. Nowy dla Puszczy Białowieskiej i Wyżyny Małopolskiej.

Atomaria (Anchicera) morio KOLENATI

- Puszcza Białowieska: oddz. 161–163, 24 VI 1991, 2 ok. (LB, JK).

Bardzo rzadki gatunek, notowany tylko z Dolnego Śląska i Beskidu Wschodniego.

Atomaria (Anchicera) peltata KRAATZ

- Śląsk Dolny: Stary Górnik k. Wrocławia, 5 IV 1991, 1 ok. (LB).
Rzadki gatunek, notowany z 7 krain.

Atomaria (Anchicera) pusilla PAYKULL

- Puszcza Białowieska: Białowieża, 13 VI 1983, 1 ok. (MW); 15 VI 1991, 1 ok. (JK), 15-27 VI 1991, 2 ok. (LB); Rez. Krajobrazowy, 15-27 VI 1991, 2 ok. (LB).
- Śląsk Dolny: Muszkowice k. Henrykowa, 16 V 1990, 1 ok. (LB).
- Wyżyna Małopolska: Bogucice, 20 V 1992, 1 ok. (LB).
- Roztocze: Krasnobród, 16-25 VI 1990, 1 ok. (LB).
Dość pospolity gatunek, notowany z 8 krain. Nowy dla Puszczy Białowieskiej i Wyżyny Małopolskiej.

Atomaria (Anchicera) rubella HEER

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 25 VII-8 VIII 1989, 1 ok. (LB).
- Puszcza Białowieska: Białowieża, łąka przy Białowieskim P. N., 23 VII 1982, 1 ok., Park Pałacowy, 10 VI 1983, 1 ok. (MW).
- Śląsk Dolny: Wrocław-Wojnów, VI 1990, 1 ok. (LB).
- Wyżyna Małopolska: Sługocice k. Piotrkowa Tryb., 18 VIII 1984, 1 ok. (MW).
- Wyżyna Lubelska: Tarnogóra k. Izbicy, 28 VI 1990, 2 ok. (LB).
- Sudety Zachodnie: Góry Stołowe, Karłów, 20 V 1976, 1 ok. (LB).
Pospolity gatunek, ale z Polski notowany tylko z 6 krain pod nazwą *A. berolinensis* KRAATZ. Nowy dla Puszczy Białowieskiej, Wyżyny Małopolskiej i Wyżyny Lubelskiej.

Atomaria (Anchicera) rubida REITTER

- Sudety Zachodnie: Góry Sowie, Jugów, 27 V 1979, 1 ok. (LB).
Szeroko rozmieszczony, ale rzadko łowiony gatunek. Z Polski wykazany pod nazwą *A. cognata* auctt. z 5 krain.

Atomaria (Anchicera) testacea STEPHENS

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 25 VII - 8 VIII 1989, 8 ok. (LB).
- Puszcza Białowieska: Rez. Krajobrazowy, 15-27 VI 1991, 1 ok. (LB).
- Śląsk Dolny: Wrocław-Wojnów, 20 VIII 1989, 6 ok. (LB).
- Roztocze: Biała Góra k. Tomaszowa Lubelskiego, 29 IV 1984, 1 ok. (MW); Krasnobród, 16-26 VI 1990, 1 ok. (LB).
Pospolity gatunek, wykazywany z 8 krain. Nowy dla Puszczy Białowieskiej i Roztocza.

Ephistemus reitteri CASEY

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 25 VII – 8 VIII 1989, 3 ok. (LB).
- Wyżyna Małopolska: Łódź-Łagiewniki, 17 III 1982, 1 ok. (MW); Pińczów-Skowronno, 10–15 V 1991, 1 ok. (LB).

Szeroko rozmieszczony w Europie gatunek, ale do niedawna nie odróżniany od następnego. Nowy dla fauny Polski.

Ephistemus globulus (PAYKULL)

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 25 VII – 8 VIII 1989, 1 ok. (LB).
- Śląsk Dolny: Wrocław-Mokry Dwór, 15 IV 1990, 1 ok. (LB).
- Wyżyna Małopolska: Chotel Czerwony k. Buska Zdroju, 22 V 1983, 1 ok. (MW).

Pospolity gatunek, notowany z 10 krain, ale część danych może się odnosić do *E. reitteri* CASEY.

Cryptophagus acutangulus GYLLENHAL

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 25 VII – 8 VIII 1989, 6 ok. (LB); 17–27 VII 1991, 4 ok. (LB).
- Śląsk Dolny: Wrocław-Karłowice, 2 VIII 1989, 1 ok. (JK); Wrocław-Świniary, 27 IV 1991, 1 ok. (LB), 29 IX 1992, 1 ok. (LB); Stary Górnik k. Wrocławia, 5 IV 1991, 3 ok. (LB); Muszkowice k. Henrykowa, 16 V 1990, 1 ok. (LB).

Dość częsty gatunek, ale notowany tylko z 10 krain.

Cryptophagus badius STURM

- Puszcza Białowieska: Rez. Krajobrazowy, 16 VI 1991, 5 ok. (JK), 21 VI 1991, 1 ok. (JK); Białowieski P. N., oddz. 399, 18 VI 1991, 1 ok. (JK); oddz. 161, 24 VI 1991, 1 ok. (JK).

Częsty gatunek, notowany z 11 krain. Nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Cryptophagus cellaris SCOPOLI

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 25 VII – 8 VIII 1989, 5 ok. (LB).

Pospolity gatunek synantropijny, znany z 11 krain.

Cryptophagus confusus BRUCE

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Komarówka k. Sułowa, 11 IV 1992, 3 ok. (LB).

Nieczęsty gatunek, notowany z 5 krain. Nowy dla Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej.

Cryptophagus distinguendus STURM

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 25 VII – 8 VIII 1989, 2 ok. (LB), 17–27 VII 1991, 1 ok. (LB).
- Puszcza Białowieska: Białowieski P. N., oddz. 399, 18 VI 1991, 1 ok. (JK), 20 VI 1991, 1 ok. (JK).
- Śląsk Dolny: Wrocław-Wojnów, 6 III 1992, 7 ok. (LB).
- Roztocze: Krasnobród, 16–25 VI 1990, 1 ok. (LB).

Dość częsty gatunek, ale u nas notowany tylko z 8 krain. Nowy dla Puszczy Białowieskiej i Roztocza.

Cryptophagus dentatus HERBST

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 16 V 1975, 1 ok. (LB), 19 VI 1982, 1 ok. (LB):
- Puszcza Białowieska: Rez. Krajobrazowy, 15–27 VI 1991, 2 ok. (LB).
- Śląsk Dolny: Wrocław-Wojnów, VI 1990, 3 ok. (LB); Wrocław-Świnia, 27 IV 1991, 1 ok. (LB), 24 IV 1992, 3 ok. (LB); Rez. „Zwierzyniec” k. O awy, 1 VIII 1991, 1 ok. (LB).

Dość pospolity gatunek, notowany z 13 krain.

Cryptophagus dorsalis SAHLBERG

- Pobrzeże Bałtyku: Orzechowo k. Ustki, 3 VIII 1988, 1 ok. (LB).
 - Wyżyna Małopolska: Justynów k. Łodzi, 17 IV 1982, 1 ok. (MW).
- Nieczęsty gatunek, znany z 9 krain. Nowy dla Wyżyny Małopolskiej.

Cryptophagus laticollis LUCAS

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 25 VII – 8 VIII 1989, 3 ok. (LB), 17–27 VII 1991, 1 ok. (LB).
- Śląsk Dolny: Muszkowice k. Henrykowa, 16 V 1990, 1 ok. (LB).

Szeroko rozmieszczony, ale rzadki gatunek. Z Polski wykazywany pod nazwą *C. affinis* STURM z 10 krain.

Cryptophagus lycoperdi (SCOPOLI)

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 25 VII – 8 VIII 1989, 5 ok. (LB).

Dość częsty gatunek, ale z uwagi na skryty tryb życia rzadko łowiony. Notowany z 13 krain.

Cryptophagus pilosus GYLLENHAL

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 25 VII – 8 VIII 1989, 1 ok. (LB).

- Śląsk Dolny: Zimna Woda k. Legnicy, 16 V 1992, 1 ok. (LB); Wrocław-Świniary, 27 IV 1991, 1 ok. (JK).
Pospolity gatunek, znany z 14 krain.

Cryptophagus pseudodentatus BRUCE

- Puszcza Białowieska: Białowieża, 15–27 VI 1991, 2 ok. (LB).
- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 25 VII 1982, 1 ok. (LB), 17–27 VII 1991, 1 ok. (LB).
- Śląsk Dolny: Muszkowice k. Henrykowa, 28 IV 1983, 1 ok. (LB), 16 V 1990, 4 ok. (LB);
- Wyżyna Małopolska: Bogucice k. Pińczowa, 20 V 1992, 1 ok. (LB); Rez. „Skorocice” k. Wiślicy, 21 V 1983, 1 ok. (MW).
Pospolity gatunek, ale często nie odróżniany od pokrewnych. U nas notowany tylko z 4 krain. Nowy dla Puszczy Białowieskiej i Wyżyny Małopolskiej.

Cryptophagus pubescens STURM

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Ruda Milicka, 25 VII – 8 VIII 1989, 1 ok. (LB).
Nieczęsty gatunek, znany z 11 krain. Nowy dla Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej.

Cryptophagus quercinus KRAATZ

- Puszcza Białowieska: Białowieżski P. N., oddz. 399, 20 VI 1991, 1 ok. (JK).
- Roztocze: Rez. „Bukowa Góra”, 14 VI 1990, 1 ok. (LB).
Rzadki gatunek, związany ze starymi drzewami, zwłaszcza dębami, wykazywany z 6 krain. Nowy dla Puszczy Białowieskiej i Roztocza.

Cryptophagus saginatus STURM

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Komarówka k. Sułowa, 11 IV 1992, 1 ok. (LB); Ruda Milicka, 6–7 V 1989, 1 ok. (LB).
- Wyżyna Małopolska; Pasturka k. Pińczowa, 21–22 V 1992, 1 ok. (LB).
Dość częsty gatunek, znany z 12 krain. Nowy dla Wyżyny Małopolskiej.

Cryptophagus scanicus (LINNAEUS)

- Puszcza Białowieska: Białowieża, 15–27 VI 1991, 1 ok. (LB).
- Roztocze: Rez. „Nart”, 24 IX 1987, 1 ok. (LB i D. IWAN).
Częsty gatunek, wykazywany z 15 krain. Nowy dla Puszczy Białowieskiej.

Cryptophagus schmidti STURM

- Wyżyna Małopolska: Rez. „Chotel Czerwony” k. Buska Zdroju, 30 IV 1990, 1 pk. (JK).
Niezczęsty gatunek, znany z 7 krain.

Cryptophagus sculellatus NEWMAN

- Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Komarówka k. Sułowa, 11 IV 1992, 1 ok. (LB).
- Puszcza Białowieska: oddz. 161, 24 VI 1991, 1 ok. (JK); Białowieski P. N., 15–27 VI 1991, 1 ok. (LB); oddz. 399, 18 VI 1991, 2 ok. (JK); Rez. Krajobrazowy, 15–27 VI 1991, 1 ok. (LB), 16 VI 1991, 1 ok. (JK), 21 VI 1991, 1 ok. (JK).
Częsty gatunek, chociaż notowany tylko z 13 krain. Nowy dla Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej.

Cryptophagus subfumatus KRAATZ

- Śląsk Dolny: Wrocław, w piwnicy na gnijących ziemniakach, 23 XII 1975, 2 ok. (LB), mieszkanie, 3 II 1976, 1 ok. (LB); Masyw Ślęży, Radunia, 17 IV 1976, 1 ok. (LB).
Dość częsty gatunek synantropijny, wykazywany z 8 krain.

PIŚMIENNICTWO

- BURAKOWSKI B., MROCKOWSKI M., STEFAŃSKA J., 1986: Chrząszcze *Coleoptera* – *Cucujoidea*, część 1. Katalog Fauny Polski, Warszawa, XXIII, 2: 1–266.
- JOHNSON C., 1971: The forgotten genus *Curelius* CASEY in relation to *Ephistemus* STEPHENS, with keys to the Palearctic species (*Col. Cryptophagidae*). Ent. Blatt., 66: 159–162.
- JOHNSON C., 1973: The *Atomaria gibbula* group of species (*Coleoptera, Cryptophagidae*). Reichenbachia, 14: 125–141.
- JOHNSON C., 1978: New or little-known species of *Atomaria* (*Coleoptera: Cryptophagidae*) from Northern and Central Europe. Ent. Scand., 9: 26–30.
- JOHNSON C., 1986: New synonymy and changes in the nomenclature of European *Cryptophagidae* (*Coleoptera*). Ent. Gazette, 37: 129–132.
- JOHNSON C., 1992a: Further changes in the nomenclature of European *Atomaria* STEPHENS (*Col. Cryptophagidae*) Ent. Gazette, 43: 145–146.
- JOHNSON C., 1992b: *Cryptophagidae*. W: G. A. LOHSE, W. H. LUCHT-Die Käfer Mitteleuropas 13 (2. Supplementband). Goecke & Evers Verlag, Krefeld: 114–134.
- JOHNSON C., 1993: Provisional atlas of the *Cryptophagidae-Atomariinae* (*Coleoptera*) of Britain and Ireland. Biological Records Centre, Huntingdon. 91 ss.